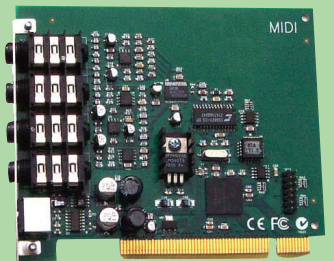

ואחרי 1987 המהפכנית הגיעה שנת 1988. בשנה זו, מעבר לעובדה שהתושבים בארץ יכלו לרכוש מכונת מזרח אירופית, שמצד אחד בקושי זוה, אבל מצד שני הייתה דנדשה (והסיסמה הייתה "גם אני יכול '88"), בעולם החלו במלחמות: אפל תבעה את מיקרוסופט על שימוש בטכנולוגיית חלונות (המצאה שהיא כידוע לכל של מיליונים בודדים, ואילו למחשב האישי של יבמ ותואמו היו כבר מעל 45 מיליון משתמשים - אז היה די ברור מי הולך להיות השליט החדש בשוק - לא המחשב הסקסי והכיפי, אלא המחשב האישי שהיה כבד ומסורבל - אבל זול. המחשב האישי לא ידע לנגן מוסיקה

או להשמיע צלילים, עד שבשנת 1988 הכריזה חברת קריאטיב לבס על כרטיס סאונד בלאסטר - ששהיה כרטיס הקול הראשון עבור ה-PC, וכלל גם כניסת MIDI!

לחלק משתמשי האינטרנט הייתה הפתעה נעימה יותר מכרטיס הקול- הכוונה להמצאה של ג'רקו אוקראנין, שהמציא את פרוטוקול ה-IRC - חלקכם בוודאי אינו מבין על מה ההתרגשות, אבל ה-IRC הוא האבא ולמעשה הסבא של הפייסבוק, מפני שהוא שימש להקמת הרשת החברתית הראשונה בעולם, ואפשר לכמה משתמשי אינטרנט מכל רחבי העולם לדבר זה עם זה מבלי להשתמש בטלפון- איזו מהפכה! אגב, ICQ שהוקמה כמה שנים לאחר מכן השתמשה באותו קונספט, אבל זה כבר סיפור אחר!

היו עוד חידושים בשנת 1988, כמו, למשל, וירוס ירושלים (כן, כך קראו לו!). הווירוס נועד לפגוע בכל המחשבים האישיים ביום שישי ה-13 בחודש, ומה שעשינו להגנה היה להימנע מלהפעיל את המחשב ביום שישי (אז עוד עבדנו שישה ימים בשבוע, כלומר גם ביום שישי) וכך נוצר האנטי-וירוס הראשון.

התאמות במרכז, שהביאו לכמה שינויים בדרך עבודת הממשלה, ובעיקר בכל מה שקשור לשקיפות וחשיפה חשבונאית. כמו כן נערכה הפרדה בין תפקיד יו"ר ועדת המכרזים לבין תפקיד יו"ר ועדת ההיגוי העליונה של התקשוב. בדיעבד סבור זליכה, שהמרכבה עשתה דברים טובים לממשלה ובעיקר חסכה לציבור מיליוני שקלים, עשתה סדר במינהל הרכש, ובתחומים אחרים. "מהפך נוסף היה יישור קו בכל מה שקשור לפעולות התשתית של עבודת הממשלה, דבר שלא היה, וכמובן אפשר פעולות ביקורת בסיסיות. עד לכניסתי לממשלה לא יכולת לקבל משום משרד מאזן בוחן רציני, הם פשוט לא ידעו מה קורה אצלם", אומר זליכה. מרגע שבוצעו ההתאמות בפרויקט הענק הזה, הפך זליכה לאחד מחסידיו. הוא דחה ותמך בסגנון איציק כהן, למרות חילוקי דעות לא מעטים שהיו ביניהם, ואף ספג ביקורת ממבקר המדינה על כך שהייתה חריגה מנהלים ועוד. בדיעבד כל אחד הבין שאליו היו זליכה, כהן ויתר האנשים שהאמינו בחזון הזה, הולכים בתלם של נוהלי הממשלה עתירי הביורוקרטיה וחסרי כל תועלת, משרדי הממשלה היו ממשייכים לכתוב עד היום על מכונת כתיבה יצוקות עופרת. כאמור, זליכה נלחם רבות בממשלה על שקיפות בכל הרמות. מערכת המרכבה אפשרה לשקף לציבור את כל מערכות הפטורים שניתנו לאוכלוסיות שונות, כולל הסכמים קואליציוניים שונים. בתום השיחה איתו מבקש זליכה להבהיר, כי כאשר נכנס לתפקידו מערכת המרכבה כבר אושרה, והוא משבח את קודמו, ניר גלעד, שעשה רבות לקידום המיחשוב הממשלתי. לעמדה זו שותף גם איציק כהן, הטוען שבראייה היסטורית, חלק גדול מהפכי התקשוב בממשלה החלו בתקופתו של ניר גלעד, וללא דחיפתו ותמיכתו, ספק אם היו מתחילים.

יישום פרויקט המרכבה וממשל זמין מבוסס סאפ הפך את מדינת ישראל למקור לעלייה לרגל של מדינות ונציגי ממשלות. המיזם הזה החל בשנת 2006. למדינת ישראל נולד ענף ייצוא חדש: מיחשוב מערכות ממשלתיות וציבוריות. מבחינתה של ישראל, זהו הישג חשוב, שאינו נופל בערכו מאותם הישגים שהממשלה מקווה שתשיג

כאשר הפרויקט יגיע לסיומו. פריצת הדרך הייתה בשנת 2005 כאשר יצאה משלחת ישראלית גדולה לביקור ראשון רשמי בטוניס. הביקור היה במסגרת כנס לצמצום הפער הדיגיטלי ויישום ממשל זמין שארגן האו"ם בטוניס, במסגרת הארגון העולמי לטכנולוגיית המידע. למעשה, ישראל שיגרה לטוניס שתי משלחות: האחת, משלחת מדינית-פוליטית, שבראשה עמדו שר החוץ לשעבר, ח"כ סילבן שלום, ושרת התקשורת לשעבר, כיום יו"רת הכנסת, ח"כ דליה איציק. ביקורו של השר התפרסם בעיקר בגלל החלק הפרטי שלו, כאשר ביקר עם אמו המבוגרת במחוזות ילדותו בטוניס, בעיר מגוריו, בכפר שבו נולד ובמקום שבו אומרים שהיה ביתו.

המשלחת השנייה הייתה הגדולה יותר, המשלחת המקצועית, יחד עם הצוות הבכיר של ממשל זמין ופרויקט מרכבה, בהם בועז דולב, ד"ר נחמן אורון ואחרים.

אנשי מימשל זמין נדהמו מרמת ההתעניינות שגילו המשתתפים בכנס, במיוחד ממדינות ערב. זו הייתה טוניס שלפני אביב העמים, כמובן. מאז אותו כנס מוצלח החלו להגיע לכאן משלחות מקניה, מהמזרח וממדינות מערביות. השלב הבא, שאותו הגו אנשי משרד החוץ שטיפלו בנושא, היה להקים בישראל בית ספר לממשל זמין, שיערוך קורסים קצרים, בני שבוע ימים, לנציגים של ממשלות ממדינות שונות. הקורסים הועברו על ידי אנשיו של איציק כהן באגף החשב הכללי, נציגי חברות ושותפים עסקיים של הממשלה ובשיתוף המחלקה הבינלאומית של משרד החוץ.

אירוע מכונן אחר היה ללא ספק חתימת הסכם המסגרת עם מיקרוסופט בפברואר 2001, עם התמונה המפורסמת של ביל גייטס ואיציק כהן שחותמים על ההסכם, המעניק לממשלת ישראל אישור להשתמש במגוון התוכנות של מיקרוסופט במחזירים מיוחדים. ההסכם עורר ביקורת לא מעטה, אפילו מבקר המדינה נדרש לו, אבל בשורה התחתונה הוא ממשיך עד היום. הממשלה סיעה בעקיפין להורדת תעריפי מיקרוסופט בכל השוק הארגוני. בעקבות חתימת ההסכם אמר החשב הכללי, ניר גלעד, כי ממשלת

ישראל הרימה את דגל שמירת זכויות היוצרים בסקטור הציבורי בישראל. יואל יסקרוביץ', מנהל מכירות לארגונים, מיקרוסופט ישראל, אמר אז: "חווה המסגרת הינו חווה השכירות הארגוני הרחב ביותר שחתמה מיקרוסופט עם לקוח בישראל. במסגרת ההסכם יוכלו משרדי הממשלה להתעדכן באופן תדיר בחידושי התוכנה ובגרסאות החדישות ביותר של

חיים שני

טכנולוגיות מיקרוסופט, וכן היו זכאים לשירותי תמיכה טכנית ממרכז התמיכה של מיקרוסופט בתנאים מועדפים, למשך תקופת ההסכם".

ב-28 באוקטובר 2002 מינתה הממשלה בראשות אריק שרון את הוועדה לטכנולוגיית חברת המידע בראשות איציק כהן, וחברים בה שורה ארוכה של בכירים הן ממגזר ההיי-טק, ביטחון, ממשלה, תעשייה, עסקים ואקדמיה. הוועדה הגישה שורה ארוכה של המלצות, שלמרכבה הצער לא יושמו.

מימשל זמין

פרויקט מרכזי אחר של הממשלה שנעשה בשנות ה-90 הוא פרויקט מימשל זמין שהפך עם השנים למיזם מימשל זמין המוכר לכולנו. במקורו, מטרת פרויקט תהיל"ה הייתה לאחד תחת קורת גג אחת את כל שרתי הממשלה, על מנת להגביר את האבטחה, הניגול והיעילות. בועז דולב, אחד האנשים שעבד במשך שנים עם איציק כהן, הוא זה שדחה להקמת המיזם הזה, ולימים מונה למנהל מימשל זמין. כיום "ממשל זמין" מאחד ומתאם בין 300 אתרי ביטחוניים. המערך מתאם בין תהליכים ופורטלים בין-משרדיים